

2024-06-17

RS/7/2024

Svar på fullmäktige fråga från Robert Hamberg (M) till Bengt Bergqvist (S) om ekonomiskt underskott

Robert Hamberg (M) har inkommit med en fullmäktige fråga om ekonomiskt underskott. Frågan ska besvaras av Regionstyrelsen ordförande, Bengt Bergqvist (S).

Robert Hamberg frågar:

1. Varför har Region Jämtland Härjedalen en mycket sämre ekonomisk situation än jämförbara regioner?
2. Har ni några planer för ytterligare åtgärder om de redan kommunicerade åtgärderna inte ger effekt?

Svar på fråga 1

Tack för dina frågor.

Några delar i kostnaderna för att bedriva sjukvård i Jämtland Härjedalen skiljer sig markant mot vissa andra – till synes jämförbara – regioner. Jag vill ge några exempel för att tydliggöra dessa skillnader.

Jämtlands län är Sveriges tredje största län med 12 procent av landets yta. Vår region lägger minst 100 mkr/år på flygningar p.g.a. vår stora geografi. När det gäller invånarantalet är vi dock näst minst i Sverige med omkring 1,4 procent. De höga flygkostnaderna ska således fördelas på relativt sett få skattebetalare. Ytterligare en utmaning är möjligheten att bemanna. Vår region tvingas därför till dyra bemanningslösningar för att kunna bedriva all nödvändig vård, vilket andra regioner inte gör på samma sätt.

Lagstiftaren har beslutat att det ska finnas en betalningsberedskap. För att vår region ska klara en betalningsberedskap utifrån rekommendationerna för god ekonomisk hushållning krävs ett resultat på omkring 2 procent av skatter och bidrag. Det motsvarar ca 100 mkr. Det innebär att det skulle ta ca 10 år att bygga upp en betalningsberedskap för att klara underskotten för 2023 och 2024 på omkring 1 miljard kr.

Vår stora geografiska yta i kombination med få medborgare gör oss också mer känsliga för snabba svängningar i omvärlden. År 2020 fick vi en bättre effekt i skatteutjämningen. Mot bakgrund av tidigare år med negativa resultat har Regionen dock inte kunnat bygga upp ett kapital eller resultatutjämningsreserv. Där skiljer vi oss också mot många andra regioner i Sverige. Skatteintäkterna för Regionen är alltså förhållandevis låga. De har heller inte ökat, eftersom befolkningen historiskt sett inte har ökat här i samma utsträckning som i andra regioner.

De negativa resultaten för 2023 och 2024 beror på flera faktorer, som är desamma för övriga regioner och kommuner. På samma vis kan man se att de flesta regioner står inför liknande underskott. Ett exempel är Region Skåne, som prognostiserar ett underskott för 2024 på 4,9 miljarder kr, med ett invånarantal på ca 1,3 miljoner.

Att inom tre år återställa det omfattande underskott vi har i vår region skulle kunna leda till ogenomtänkta verksamhetsneddragningar. Detta vill vi i majoriteten till varje pris undvika.

Svar på fråga 2

Verksamheten ser löpande över möjliga åtgärder. Flera av dem kräver dock tid innan effekterna kan realiseras. Detta eftersom många av åtgärderna kräver ett förändrat arbetssätt eller andra typer av omställningar.

Sett till de stora underskott vi nu har kommer tuffa åtgärder att krävas framåt. Om vi inte tillförs mer medel från staten eller ökar intäkterna motsvarande underskottet kommer det att krävas såväl sänkt ambitionsnivå som ett minskat utbud av vård. Vi ser även över vilka externa krav vi kan svara upp emot. Det är ett arbete som pågår i detta nu. Majoriteten kommer att återkomma i frågan.

/ Bengt Bergqvist (S)